

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu ve věcech volebních, ve věcech místního a krajského referenda a ve věcech politických stran a politických hnutí složeném z předsedy senátu Ivo Pospíšila, soudkyně zpravodajky Michaely Bejčkové a soudců Faisala Husseiniho, Radana Malíka, Petra Mikeše, Pavla Molka a Milana Podhrázkého v právní věci navrhovatele: **Ing. J. E.**, týkající se „stížnosti na volby“ do Evropského parlamentu konané ve dnech 7. a 8. června 2024

t a k t o :

- I. Návrh **se odmítá**.
- II. Navrhovatel **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Navrhovatel v podání, které bylo soudu doručeno dne 22. června 2024, uvedl, že podává stížnost na volby do Evropského parlamentu. Obecně se mu nelíbí, že kandidáti jsou zařazeni na kandidátkách českých politických stran; ty přitom ani neodpovídají frakcím v Evropském parlamentu. Podle navrhovatele by se tedy měly do Evropského parlamentu volit jednotlivé osobnosti, nikoli strany. Konkrétně navrhovateli vadí, že nebyli zvoleni kandidáti stran, které nezískaly alespoň 5 % platných hlasů, a že dva mandáty připadající na hlasy odevzdané stranám, které nedosáhly hranice volitelnosti, byly rozděleny stranám, které tuto hranici překročily. Namísto dvou posledních poslanců zvolených za hnutí ANO a koalici SPOLU (Ondřeje Kovaříka a Ondřeje Krutílka) tak měli být podle navrhovatele zvoleni kandidáti, kteří uvnitř stran, které nedosáhly hranice volitelnosti, získali nejvíce preferenčních hlasů (Jindřich Rajchl a Lubomír Zaorálek).

[2] Soud nejdříve shrne pravidla, která stanoví zákon č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu.

[3] Navrhnout u soudu neplatnost volby kandidáta může ve volbách do Evropského parlamentu každý volič zapsaný do seznamu voličů pro volby do Evropského parlamentu nebo do výpisu z něj a každá politická strana, politické hnutí nebo koalice, jejichž kandidátní listina byla pro volby do Evropského parlamentu na území České republiky zaregistrována (§ 57 odst. 1 zákona). Návrh lze podat, má-li navrhovatel za to, že byla porušena ustanovení

tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledek volby kandidáta (§ 57 odst. 2 zákona).

[4] Podle § 21 zákona mohou kandidátní listiny podávat (*rozuměj „jen“*) registrované politické strany a politická hnutí a jejich koalice. Podle § 47 odst. 2 zákona postupuje do skrutinia každá politická strana, politické hnutí a koalice, která získala alespoň 5 % z celkového počtu odevzdaných platných hlasů.

[5] Navrhovatel netvrdil, že byl volební zákon porušen způsobem, který mohl hrubě ovlivnit volbu konkrétních kandidátů. V podstatě tvrdil, že je potřeba volební zákon změnit. Předseda senátu tedy navrhovateli v usnesení ze dne 25. června 2024, čj. Vol 18/2024-9, vysvětlil, jaké jsou podmínky věcného projednání jeho návrhu. Současně navrhovatele vyzval, aby do pěti dnů uvedl skutečnosti, ze kterých vyplývá porušení volebního zákona způsobem, který mohl hrubě ovlivnit volbu konkrétních kandidátů; a aby formuloval výrok rozhodnutí, jehož vydání se domáhá.

[6] Navrhovatel na výzvu ve stanovené lhůtě reagoval. Setrval ovšem u kritiky samotného volebního zákona – 5% hranice volitelnosti a nemožnosti volit jednotlivé kandidáty. Neodstranil tedy vady svého původního podání. Kvůli jejich neodstranění nelze v řízení pokračovat, proto soud návrh odmítl.

[7] Soudu totiž nepřísluší rozhodovat o tom, jakou má mít volební zákon podobu (kdo má podávat kandidátní listiny a jak mají být zjišťovány výsledky voleb, resp. jak se mají hlasy převádět na mandáty); to je úkolem zákonodárce. Nejvyšší správní soud by sice mohl navrhnout, aby Ústavní soud dotčená zákonná ustanovení zrušil; to ale jen pokud by dospěl k závěru, že jsou tato ustanovení v rozporu s ústavním pořádkem (čl. 95 odst. 2 Ústavy). K takovému závěru nebylo možné dospět. Ohledně 5% hranice volitelnosti už Ústavní soud v minulosti řekl, že pětiprocentní uzavírací klauzule pro volby do Evropského parlamentu není protiústavní (nález ze dne 19. 5. 2015, sp. zn. Pl. ÚS 14/14). A není-li protiústavní podmiňovat zvolení kandidátů úspěchem politické strany, za kterou kandidují, nelze ani uvažovat o tom, že by protiústavní bylo samotné nutné zařazení kandidátů na kandidátky politických stran.

[8] Podle § 93 odst. 4 s. ř. s. nemá v řízení ve věcech volebních žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Toto usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení na úřední desce Nejvyššího správního soudu (§ 93 odst. 5 věta druhá soudního řádu správního).

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. července 2024

Ivo Pospíšil

pokračování

předseda senátu